

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Serieformen fångar virtuost hur terrordådens trauma verkar

Lassén-Seger, Maria

Published in:
Hufvudstadsbladet

Published: 19/03/2023

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Lassén-Seger, M. (2023). Serieformen fångar virtuost hur terrordådens trauma verkar: Recension av Nora Dåsnes *Ubesvart anrop*. *Hufvudstadsbladet*, 32-33. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023050139732>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Virtuos serieroman om traumatiskt terrordåd

Nora Dåsnes: *Ubesvart anrop*. Aschehoug, 2021.

En serieroman om terrordådet i Oslo och på Utøya 22 juni 2011. Kan det vara något för unga läsare som knappt ens var födda när det hände? Och hur berätta om det utan att exploatera dådets storskaliga tragedi eller åka snålskjuts på dess sensationsvärde? Den norska serietecknaren Nora Dåsnes gjorde det inte lätt för sig när hon gick in för att gestalta fiktivt i serieform en verklig händelse av den här magnituden. Men så blev det också en stark och drabbande serieroman, *Ubesvart anrop* (2021), som tog hem Nordiska Rådets barn- och ungdomslitteraturpris 2022.

Fastnaglad i 22 juli

Sommaren 2011 befinner sig Rebekka med bästa vännen Fariba i en skejtpark när de hör en smäll borta från Oslo centrum följt av rök. Flickornas mobiler börjar ringa och tillsammans med andra chockade stadsbor tar de sig hemåt. Men det är inte där Dåsnes serieroman börjar, utan ca en månad senare när händelserna långsamt börjat sjunka in. Hemma hos Rebekka är stämningen tung. Hon och hennes kompisar har jämt sina oroliga föräldrars hökblickar på sig. Rebekka och Fariba ska börja högstadiet till hösten, något de länge sett fram emot. Men nu är ju allt annorlunda.

Trots att Rebekka inte drabbats personligen, kan hon inte sluta tänka på 22 juni. På så vis väljer Dåsnes en fruktbarare ingång än att skildra själva terrordådet. Nämligen att utforska det trauma den orsakar huvudpersonen. Även om livet går vidare, med ny skolstart och klivet in i tonåren har Rebekka naglats fast i den dagen. När hon inte sitter och letar information på nätet om nätterna, drömmer hon mardrömmar. Hon vill förstå vad som hände, men hittar inga svar.

Talande tystnad

Dåsnes underskattar inte sina läsare utan berättar fragmenterat, med inflikade flashbacks och orsakssammanhang som öppnar sig först an efter under läsningens gång. De olika tidsplanen skiljs elegant åt med hjälp av färg. Nuets svart-vita och dämpade gråblå toner kontrasteras mot minnen i klarrött. Tveklöst är serieformatet, som Dåsnes behärskar virtuost, berättelsens stora styrka. Smidigt varierar perspektiv och rytm i bildpanelerna, uppslagen är sömlöst sammanfogade. Text återges ledigt i pratbubblor, sms, chattmeddelanden och inrutade myndighetsröster från TV-nyheter. Men allra starkast är de tysta sekvenserna som effektivt fångar det känslornas kaos som äger rum inuti Rebekka.

Inte heller väjer Dåsnes för att berätta nyanserat och komplext på flera nivåer. Hemma hos Rebekka ryker mamma ihop med storebror som, deprimerad och arbetslös, enbart lever i nätets våldsamma spelvärld. Att hans situation påminner om terrordådet förövaras är en tanke så hemsk att Rebekka inte kan formulera den ens för sig själv – men den vibrerar under tystnaden i hemmet. Samtidigt finns ljuspunkter i vardagen. Fariba är vännen som jämt stöttar och peppar. Förälskelsen i ett år äldre David skildras innerligt varsamt. *Ubesvart anrop* är en allvarlig berättelse, men den är varken nattsvart eller renons på livsglädje. Tvärtom lyckas Dåsnes mot slutet närmast mirakulöst ingjuta en trovärdig känsla av framtidstro. Svaret Rebekka letar hittar hon i öppen acceptans av sina känslor, kommunikation och i konsten.

Obesvarat anrop

Så växer Dåsnes helgjutna serieroman till en lyhörd studie av hur traumatiska händelser landar på olika sätt i olika människor, samt betydelsen av vänskap, kärlek, familj och gemenskap. Titelns obesvarade anrop ringar in verkets många nivåer då den både anspelar på de ångestladdade försöken att nå nära och kära på telefon i en krissituation och svårigheten i att kommunicera som följd av traumatiska händelser.

Obesvarat anrop visar att serieromanen är ett medium att räkna med för en ung publik, trots att den hos oss fortfarande är en bristvara. Desto större orsak till att denna lysande och drabbande bok översätts och når ut till unga läsare Norden runt.

Maria Lassén-Seger